

The Electronic *Manipulus florum*
www.manipulusflorum.com

Conuersacio t
cum fonte primo

In affatu siue locucione
disciplina honeste conuersacionis attenditur in qua
quinque res sunt obseruande: hoc est quid, cui,
quomodo, quando et ubi dicatur.

Quid

ut

nunquam in sermonibus ociosa adhibeantur.

Ociosa autem sunt omnia que sunt aut nociua,
aut inhonesta, aut inutilia.

Inutilia autem sunt que nec loquentibus,
nec audientibus prosunt.

Inhonestas sunt que uel illius qui loquitur,
uel cui loquitur, uel de quo loquitur
dignitati non conueniunt.

Nociua autem sunt que suis suasionibus animos
auditorum ad errorem siue prauitatem inducunt.

Hugo ibidem (de disciplina monachorum).

In locutione

quinque res sunt observandae, hoc est quid dicatur, cui
dicatur, ubi dicatur, quando dicatur, quomodo dicatur.

Quid autem dicendum sit,

hoc primum generali distinctione discernitur, ut uidelicet
nunquam in sermonibus disciplinatis otiosa adhibeantur.

Otiosa autem sunt omnia, quae sunt aut nociua,
aut inhonesta, aut inutilia.

Inutilia autem sunt, quae nec loquentibus,
nec audientibus prosunt.

Inhonestas sunt, quae vel illius qui loquitur,
vel illius cui loquitur, vel illius de quo loquitur
dignitati non conueniunt.

Nociua sunt quae suis suasionibus animos
auditorum sive ad errorem sive ad prauitatem inducunt.

Hugo de sancto Victore, *De institutione nouitiorum*, 13
(PL 176, col.943D-944A).